

2023-mi innuttaasut ilinniarsimassusaat

Saqqummersitami uani innuttaasut ilinniagaqarnerisa kisitsisitigut paasissutissaat atorlugit innuttaasut ilinniarsimanerisa qaffasissusaat ilinniarnersalu isikkuat takuneqarsinnaapput.

Innuttaasut ilinniarsimanerisa allanngornerisa taamaallaat piginnaasaqalersitsisumik ilinniagaqarsimanersut ersersinngilaat Kalaallit Nunaannut nuuttartut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttartut ilinniarsimasaasa qaffasissusaat aamma sunnertarpaat. Innuttaasut ilinniarsimanerisa qaffasissusaat aamma inuit toqusut ilinniagarisimasaanit sunnerneqartarput.

Ilinniakkat qaffasissusiisa nalunaarsuutaat nalinginnaasumik innuttaasuni inuusunnerusuni matussusiinerusarput. Taamaattumik ilinniakkat qaffasissusaanni qaffariaatip ilaa ilinniakkat naammassineqartut annertuumik matussusiinerulernerannik peqquteqarsinnaavoq (saqqummersitami periaatsimut nassuiaat takuuk).

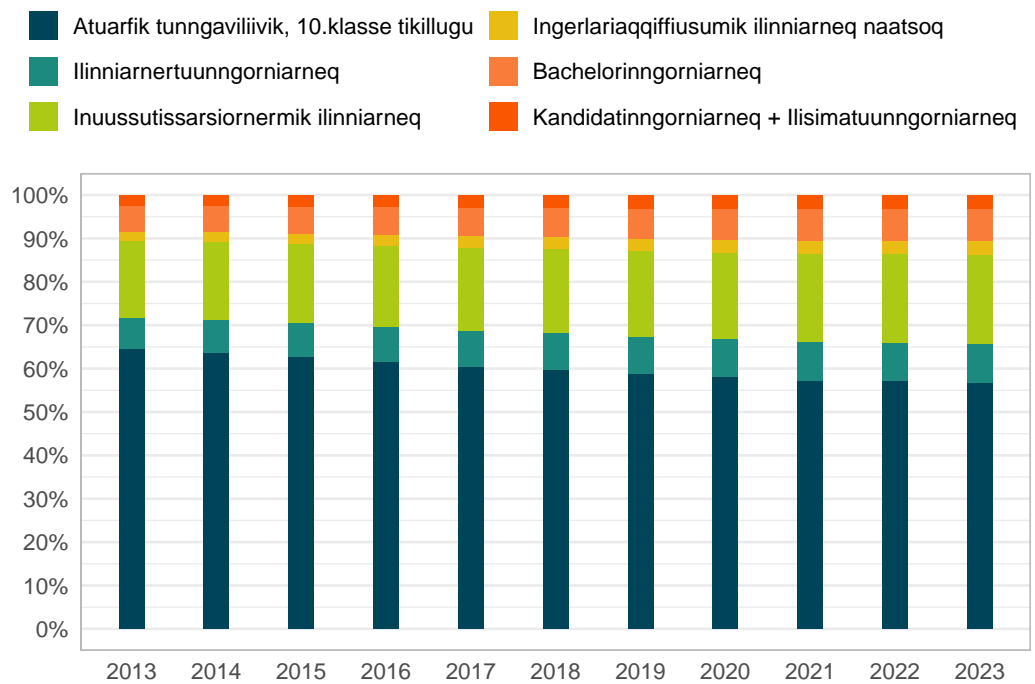
2023-mi innuttaasut ilinniarsimassusaannut kisitsisitigut paasissutissanik nutarterinermi paasineqarpoq 2022-mi naatsorsuutit kukkuneqarsimasut. Nunasisimatut imaluunniit 2022-mi ilinniakkamik naammassinnissimasut ilinniagaannut paasissutissat ilaat kukkuluttornikkut ilannguneqarsimangillat. Tamannalu saqqummersitami matumani aaqqinneqarpoq, taamaasilluni 2022-mi ilinniarsimassutsip qaffasissusaa siorna saqqummersinneqartumit qaffasinneruvoq.

Meeqqat atuarfianit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimaneq

2023-mi innuttaasut 16-it 74-illu akornanni ukiullit 43,2 pct.-ii meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimapput, ukiut qulit ingerlanerini 8,2 procentpoint-imik qaffallutik.

Taakkunanga 13,7 pct.-ii ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkamik naammassinnissimapput, 29,5 pct.-iilu ilinniarnertuutut, inuussutissarsiummik ilinniakkamik imaluunniit angusanik qaffasaanermik ilinniagaqarsimallutik. Ukiullu qulit ingerlanerini 3,0 procentpoint-inik aamma 4,5 procentpoint-inik qaffariarsimapput.

Titartagaq 1. 2013-miit 2023-mut innuttaasut qaffasinnerpaamik ilinniarsimasaat

Nassuiaat: Ilinniarnertuunngorniarnarluni inuussutissarsionermilu ilinniarnerni aamma qaffassarluni ilinniarnertit ilaapput.

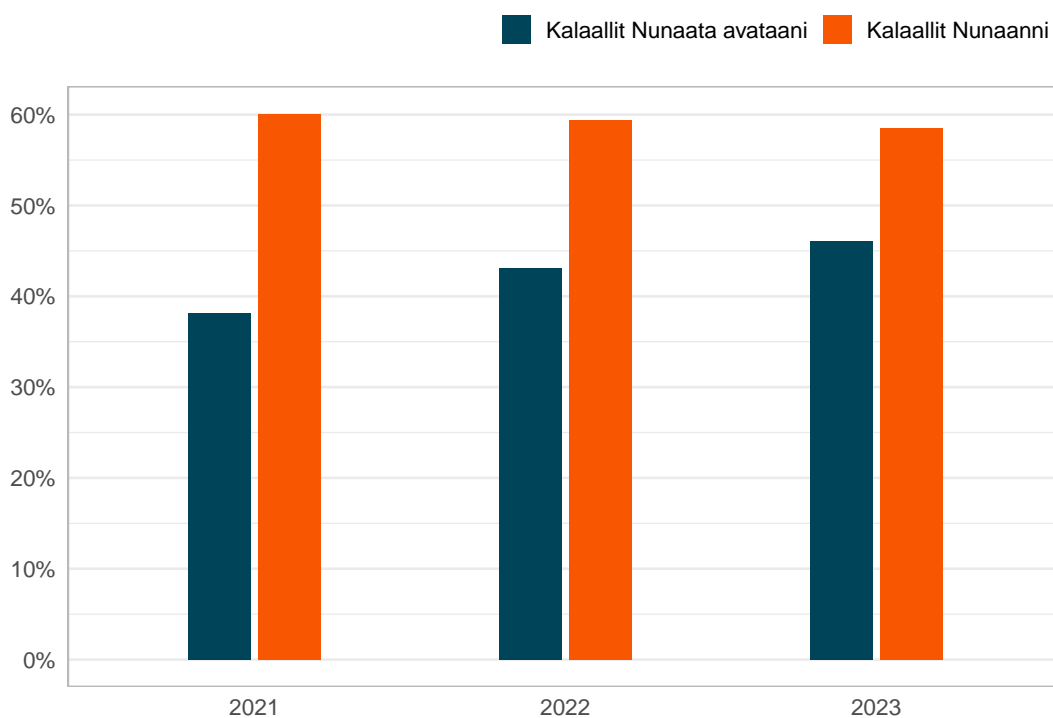
Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPRG>).

Inunngorfik malillugu meeqqat atuarfiannik naammassinnissimaneq

2023-mi innuttaasut Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut 58 pct.-iisa meeqqat atuarfiat qaffasinnerpaatut ilinniagarisimavaat, 2021-mi 60 pct.-iusimallutik. Innuttaasullu Kalaallit Nunaata avataani inunngortut 46 pct.-ii meeqqat atuarfiannik qaffasinnerpaamik naammassinnissimapput, 2021-mi 38 pct.-iusimasut.

Kalaallit Nunaata avataani inunngortut ilinniagaqarsimassusiisa appariaataat Asiamiunik nunasisunik amerliartuinnartunillu peqquteqarpoq. Innuttaasut Asiami inunngortut amerlasuut ilinniagaqarsimanermut nalunaarsuuteqanngillat.

Titartagaq 2. Innuttaasut (16-74-inik ukiullit) meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut amerlassusaat, inunngorfik malillugu

Nassuiaat: 16-74-inut ukiullit meeqqat atuarfiannik qaffasinnerpaatut ilinniagaqarsimasunut inunngorfik.

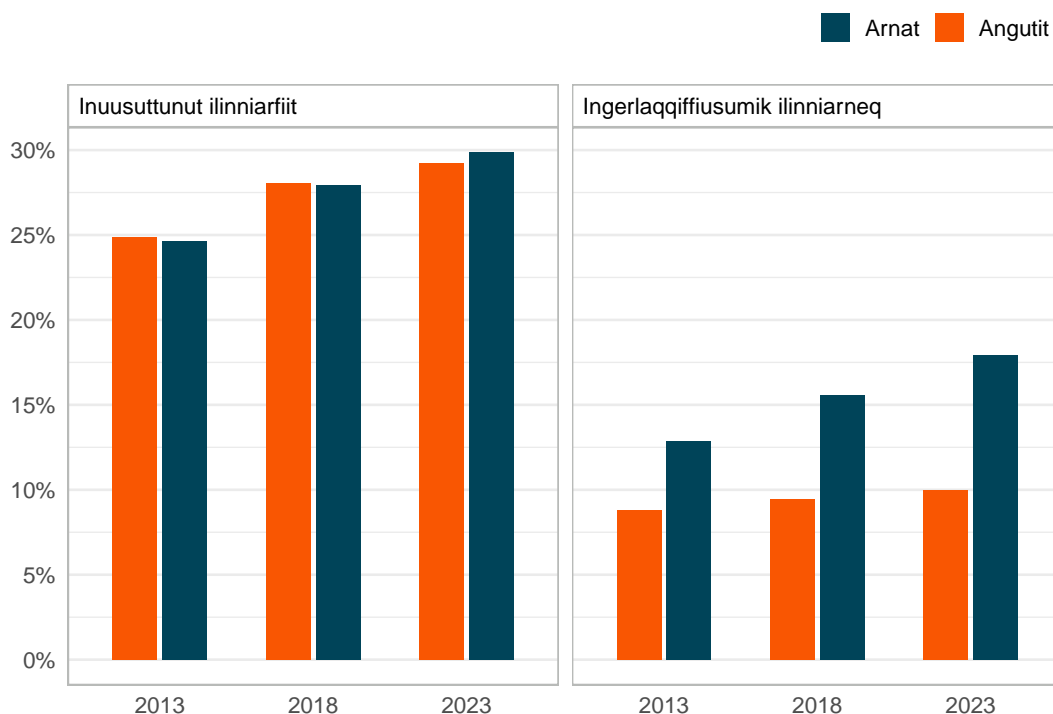
Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPROF>).

Arnat akornanni ilinniarsimassuseq qaffasinneruvoq

Arnat amerlassusaat eqqarsaatigalugu meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut amerlanerupput. 2023-mi arnat 48 pct.-ii inuusuttunut ilinniarfinni imaluunniit ilinniaqqiffinni ilinniarsimapput, angutilli akornanni ilinniarsimasut 39 pct.-iusut.

Assigiinngissut annerpaaq ilinniaqqissimasut akornanniippoq. 2023-mi arnat 18 pct.-ii ilinniaqqissimasuupput angutit akornanni 10 pct.-iusut. Ukiut qulit kingulliit ingerlanerini arnat akornanni ilinniaqqissimasut qaffannerpaajusimapput. Ilinniagaqassimasut akornanni professionsbacheloritut ilinniagaqarsimasut amerlinerpaallutik.

Titartagaq 3. Innuttaasut (16-74-inik ukiullit) meeqqat atuarianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut amerlassusaat, suaassuseq aamma ukioq malillugit

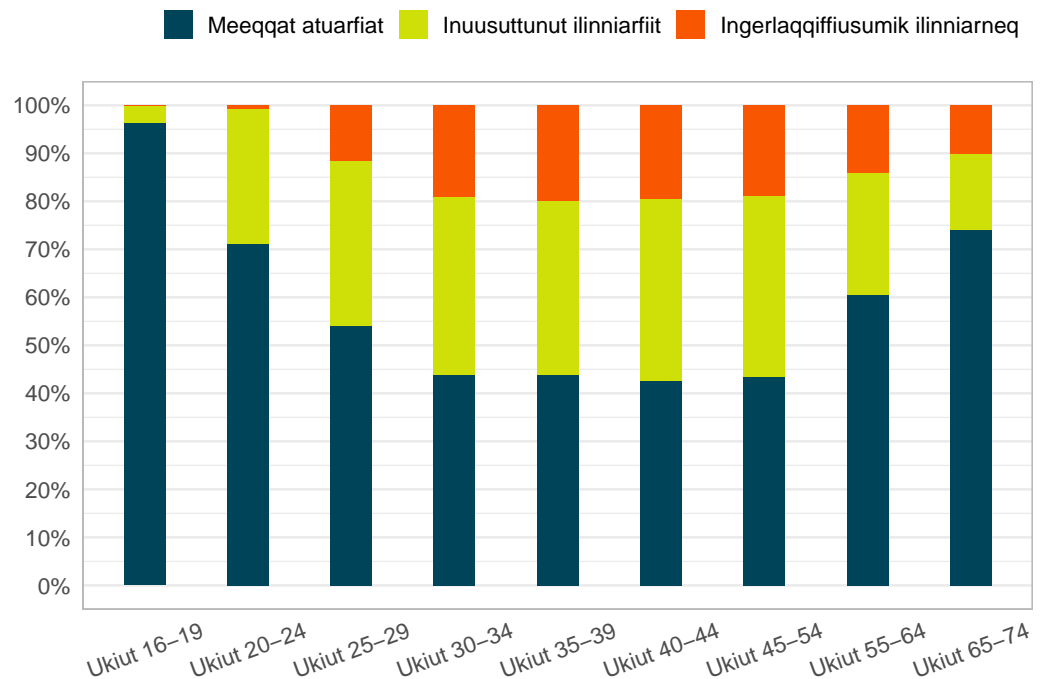
Nassuiaat: Inuusuttunut ilinniakkani ilinniarnertuunngorniarnertit, inuusutissarsiornermik ilinniarnertit aammalu angusanik qaffassaanerit pineqarput.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPRG>).

Meeqqat atuarianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut ukiui

2023-mi ilinniagaqarsimasut amerlassusaat 40-44-nik ukiullit tungaannut qaffassimavoq, 57 pct.-iullunilu qaffasinnerpaavoq. Innuttaasut utoqqaanerusut akornanni ilinniagaqarsimassutsip qaffasissusaa appariaqqippoq. Ilinniagaqarsimassutsilli qaffasissusaanut nalunaarsuutit innuttaasunut inuusunnerusunut nalinginnaasumik matussusiinerupput.

Titartagaq 4. 2023-mi innuttaasut (16-it 74-illu akornanni ukiullit) qaffasinnerpaatut ilinniakkat naammassisimasaat, ukiut malillugit

Nassuiaat: Inuusuttunut ilinniakkani ilinniarnertuunngorniarnertit, inuusuttissarsiornermik ilinniarnertit aammalu angusanik qaffassaanerit pineqarput.

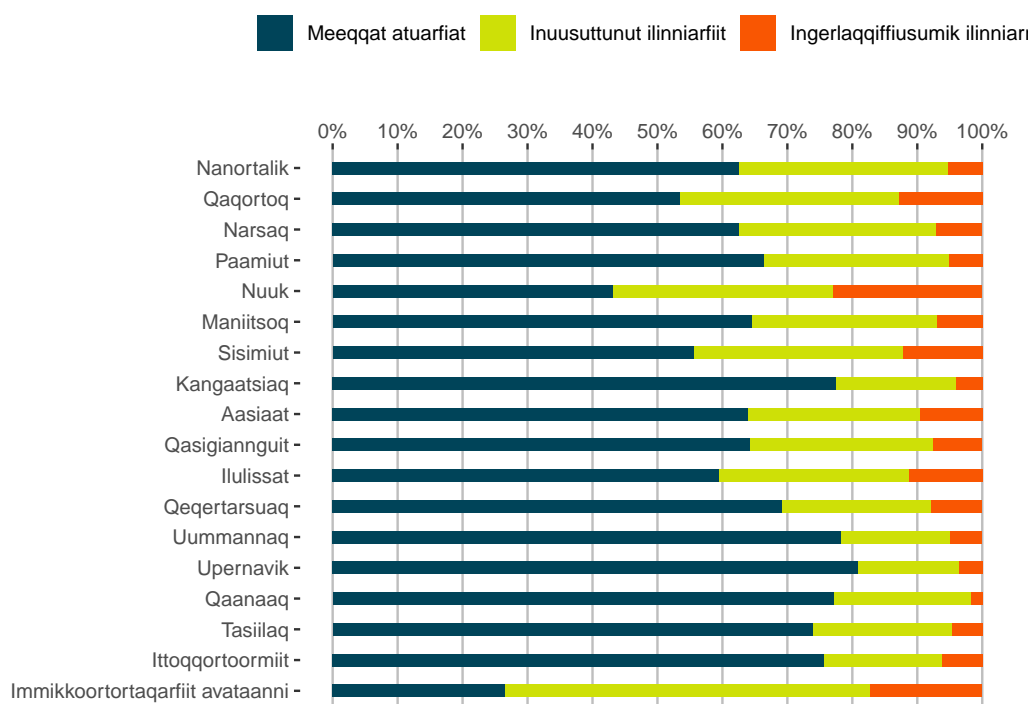
Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPROE>).

Sumiiffinni assigiinngitsuni ilinniarsimassuseq

Nuup immikkoortuani ilinniarsimassuseq qaffasinnerpaavoq, tassani innuttaasut 57 pct.-ii meeqqat atuarfianniit qaffasinnersumik ilinniagaqarsimapput, nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermit innuttaasut 34 pct.-ii meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimasut. Qaqortoq aamma Sisimiut immikkoortuanni innuttaasut 47 aamma 44 pct.-ii meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimallutik nuna tamakkerlugu agguaqatigiissitsinermit qaffasinnerupput.

2023-mi Upernavik immikkoortuini ilinniarsimassutsit appasinnerpaapput, tassani innuttaasut 19 pct.-ii meeqqat atuarfianniit qaffasinnerusumik ilinniagaqarsimammata.

Titartagaq 5. 2023-mi distriktini innuttaasut (16-it 74-illu akornanni ukiullit) ilinniarsimanerisa qaffasissusaat

Nassuiaat: Inuusuttunut ilinniakkani ilinniarnertuunngorniarnertit, inuussutissarsiornermik ilinniarnertit aammalu angusanik qaffassaanerit pineqarput.

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPROD>).

Eqikkaaneq

Tabeli 1. Innuttaasut (16-it 74-illu akornanni ukiullit) qaffasinnerpaatut ilinniarsimasaat

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Atuarfik tunngaviliivik, 10.klasse tikillugu	28.314	27.957	26.816	25.292	24.584	24.327
Ilinniarnertuunngorniarneq	1.206	1.548	1.903	2.183	2.294	2.381
Inuussutissarsiornermik ilinniarneq	6.535	7.088	7.556	8.073	8.489	8.833
Angusanik qaffassaaneq	1.287	1.285	1.289	1.348	1.411	1.441
Ingerlariaqqiffiusumik ilinniarneq naatsoq	861	947	966	1.088	1.231	1.357
Bachelorinngorniarneq	148	195	233	265	329	368
Professionsbachelorinngorniarneq	2.003	2.282	2.340	2.510	2.758	2.850
Kandidatinngorniarneq	796	917	983	1.126	1.239	1.231
Ilisimatuunngorniarneq	28	34	43	54	54	64

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik – Kisitsisaataasivimmi kisitsisit (<https://bank.stat.gl/UDNISCPROD>).

Periaaseq

Siunertaq

Innuttaasut ilinniagaqarnerisa kisitsisitigut paasissutissaat atorlugit innuttaasut ilinniarsimanerisa qaffasissusaat ilinniarnersalu isikkuat malinnaavigineqarsinnaapput. Innuttaasut ilinniarsimanerisa allanngornerisa taamaallaat piginnaasaqalersitsisumik ilinniagaqarsimanersut ersersinngilaat Kalaallit Nunaannut nuuttartut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttartut ilinniarsimasaasa qaffasissusaat aamma sunnertarpaat. Innuttaasut ilinniarsimanerisa qaffasissusaat aamma toqusut ilinniagarisimasaannit sunnerneqartarput.

2018-imi kisitsisitigut paasissutissat allanngorput, innuttaasut 16-74-inik ukiullit kisimik tabelini kisinneqarmata. Innuttaasullu ilinniagaqarsimassusaat nunanut tamalaanut sanilliunnissaa taamaasilluni ajornannginnerulerpoq. Taassuma saniatigut ilinniagaqarnerisuteqartitsiviup ilinniartunut nalunaarsuisarfianit Kalaallit Nunaanni ilinniaqqittunut, politiinnngornianut inissiisarfimmilu paarsisunngornianut nalunaarsuutit nutaat ilanngunneqarput. 2019-imi inissiisarfimmi paarsisut nalunaarsuuteqanngillat. Ukiunili kingullerni pingasuni inissiisarfimmi nakkutilliisutut ilinniakkamik naammassinnissimasut nutaat 4-t 12-illu akornanni amerlassuseqarput.

Nalunaarsuutit tunngaviusut

Kisitsisitigut paasissutissat nalunaarsuutit ataani taaneqartut tunngavigalugit suliarineqarput:

- Ilinniagaqarnerisuteqartitsiviup (USF) nalunaarsuisarfiani ilinniakkanik naammassinnissimasut nalunaarsuutaat.
- Danmarks Statistik-ip nalunaarsuisarfiani qallunaat ilinniarfiini qaffasinnerpaamik ilinniakkamik naammassinnissimanerit nalunaarsuutaat.
- 2017-imiit politiinnngorniarfimmi Nuummiittumi politiitut ilinniarsimasut nalunaarsuutaat.
- 2016-imiit Nuummi inissiisarfimmi paarsisutut ilinniarsimasut nalunaarsuutaat.
- 2010-miit PhD-mik ilinniakkamik naammassinnissimasut pillugit Ilisimatusarfimmit nalunaarsuutit.
- 2010-p tungaanut Kalaallit Nunaanni ilinniakkanut nalunaarsuutit, USF-i avaqqullugu Naatsorsueqqissaartarfimmit aaneqartut.

Ilinniagaqarnerisuteqartitsiviup (USF) ilinniartunut nalunaarsuisarfiani ilinniakkat ilinniagaqarnerisuteqarfiusinnaasut kisimik nalunaarsuuteqarput.

Ukiut tamaasa Naatsorsueqqissaartarfik Danmarks Statistik-imit qallunaat ilinniarfiini innuttaasut qaffasinnerpaamik ilinniagarisimasaannut nalunaarsuutini pisarpoq. Nalunaarsuutini malittarisassaq ISCED2011 atornerpoq. Ilinniakkat naammassineqarsimasut Danmarks Statistik-ip ukiut tamaasa oktobarip aallaqqaataani naatsorsortarpei.

Kalaallit Nunaanni ilisimatuunngorniarnert, qallunaat Naalagaaffiata Kalaallit Nunaanni ilinniakkat ingerlatai (politiinnngorniarneq inissiisarfimmilu paarsisunngorniarneq) aammalu suliffeqarfiit namminneq ilinniakkat neqeroorutaat USF-ip ilinniartunut nalunaarsuisarfiani ilaanngillat. 2018-imi naatsorsuinermi 2016-imiit qummut inissiisarfimmi paarsisutut ilinniarsimasut

aamma 2017-imiit qummut politiingorniarlutik ilinniarsimasut nalunaarsuutaat katersorneqarlutik nalunaarsuutini tunngaviusuni ilanngunneqarput.

Siornatigut Naatsorsueqqissaartarfik Kalaallit Nunanni ilinniakkanut “Non-USF”-iusumik nalunaarsuisarfimmut nalunaarutininik suliffeqarfinit pisarpoq. Nalunaarsuisarfik tamakkiisuunngilaq, 2010-lli tungaanut nalunaarsuutininik imaqqarpoq innuttaasut ilinniagaqarsimassusaannut kisitsisitigut paasissutissani ilanngunneqartunik. Ilinniakkat pineqartut massakkullu ilinniakkat akornanni ilaangitsut tassaapput Air Greenland-imi timmisartumi saqisunngorniarneq, assartugalerisunngorniarneq aammalu Mittarfeqarfinni AFIS-operatørinngorniarneq isumannaallisaaanermilu sulisunngorniarneq. AFIS-operatøritutullu ilinniarneq kisimi Ilinniartitaanermut Naalakkersuisoqarfimmit akuerisaavoq.

Periaaseq

Ilinniartunut nalunaarsuisarfimmi nalunaarsuutit ukiut tamaasa ukiunut pingasunut kingumut uterlugu ilinniakkamillu naammassinniffik ulloq malillugu, aaqqissuuteqqinneqartarput. Tamanna siunissami ilinniartitaanermut kisitsisitigut paasissutissat saqqummersinneqartartut assigiissaarnerulernissaat anguniarlugu kingusinaartumillu nalunaarsuinerni allannguinerit eqqarsaatigalugit, pisarpoq.

Ilinniagaqarsimanermut paasissutissat Kalaallillu Nunaanni inunnut nalunaarsuisarfiup ataatsimut ingerlatinnerini Naatsorsueqqissaartarfimmi innuttaasut ilinniagaqarsimassusaat suliarineqarsinnaalerpoq. Innuttaasunut nalunaarsuisarfik ukiup tulliani januaarip aallaqqaataani naatsorsorneqartarpoq, innuttaasullu qaffasinnerpaamik ilinniakkat naammassisimasaat oktobarip aallaqqaataani naatsorsorneqartarlutik.

Innuttaasut minnerpaamik 16-inik ukiullit tamarmik, Naatsorsueqqissaartarfik ilinniagaqarsimanermut paasissutissanik peqanngippat, meeqqat atuarfianni 10. klassimik naammassinnissimasutut naatsorsuutigineqarput.

Ilinniakkat qaffasissusaat International Standard Classification of Education 2011-meersoq malillugu immikkoortiterneqarput.

Naatsorsuineq

Innuttaasut ilinniagaqarsimassusaannut kisitsisaataasivimmi tabelit ilinniakkap qaffasissusaanut, kommuninut, sumiiffinnut, suaiaassutsinut aammalu ukiunut agguanneqarput. Taassumalu saniatigut najugaqarfinnut, ilinniagaqarfinnut aammalu nuna inunngorfik malillugu immikkoortiterneqarlutik.

Killiliinerit erseqqissagassallu

USF-imi ilinniartunut nalunaarsuisarneq 1980-ikkut aallartinneranni nalunaarsuutit atorlugit 1987-imi aallartippoq, ukiunili siuliini ilinniakkanik ataasiakkaanik aamma imaqqarluni. Taamaattumik piginnaasaqalersitsisumik ilinniarsimasut 1970-ikkullu aallartinnerat sioqqullugu inunngorsimasut paasissutissaat naammattuaannangillat. Innuttaasullu utoqqaanerusut akornanni kisitsisitigut paasissutissat ikinaagaapput.

Taamatutaaq nunani allani innuttaassusillit savalimmiormiullu Kalaallillu Nunaanni/Danmarkimi ilinniagaqarsimanngitsut imaluunniit Danmarkimi najugaqarsimasut assersuutigalugulu ilinniakkaminnik Styrelsen for Forskning og Uddannelse-mi akueritissimannngitsut paasissutissaqarfigneqanngillat. 2023-imi

inuttaasut 16-it 74-illu akornanni ukiullit 5,4 pct.-ii nunani allani
innuttaassuseqarput.

Erseqqissaatigineqarpoq pineqartut malillugit kisitsisitigut paasissutissat
nalilersorneqarnissaat.

Ilisarnaatinut nassuiaatit:

... Paasissutissat pigineqanngillat

.. Paasissutissat tatiginanngitsut ilisarinnilersitsisinnaasulluunniit

. Kisitsisitaqarsinnaanngitsut

0 Affaanit mikinerusut

- Nul

* Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffiginniffissaq

Samo Nielsen

snie@stat.gl

Ilinniartitaaneq

Naatsorsueqqissaartarfik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 34 57 70

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

